

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Lechner Katalin (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. felperes neve, címe) I. rendű és (II.r. felperes neve, címe) II. rendű felpereseknek a dr. Karas Monika (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. alperes neve, címe) I. rendű és a (II.r. alperes neve, címe) II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. március 8-án kelt 19.P.20.943/2011/3. számú ítélete ellen az I-II. rendű alperesek részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A „...” című műsorban, melyet a II. rendű alperes által szolgáltatott ... televíziós csatornán az I. rendű alperes által szerkesztett tartalommal ...-án sugároztak, a filozófusi pályázatokkal foglalkozott.

A felperesek kereseti kérelmükben a valótlan tényállítások, valamint a való tények hamis színben való feltüntetése miatt terjesztettek elő sajtó-helyreigazítási igényt és olyan tartalmú helyreigazítás közlésére kérték kötelezni az alpereseket, amelyből megállapítható, hogy a műsor azt a látszatot keltette, hogy közvetlenül, nem megérdemelten, munka nélkül komolyabb összegben részesültek az állami intézmények által kiírt pályázatokon elnyert pénzekből az elmúlt években.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték arra hivatkozással, hogy a helyreigazítás nincs összhangban a közöltekkel, illetve a közöltek valóságtartalma bizonyítható.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I-II. rendű alpereseket, hogy a II. rendű alperes által szolgáltatott ... elnevezésű csatornán az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül a „...” című műsorszámban tegyék közzé az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás: ...-i adásunkban ... és ... filozófusok tekintetében valótlanul állítottuk, hogy ők pályázatok kapcsán 89, illetve 180 milliós juttatásokban részesültek volna.

Azt a valós tény, hogy egy konkrét pályázat kapcsán, három éves munka ellenértékeként ... bruttó 4 millió forintos, ... pedig mintegy 8 millió forintos díjazásban részesült, abban a hamis színben tüntettük fel, hogy komoly munkavégzés nélkül ennek sokszorosát vették volna fel.

Azt a valós tény, hogy ... 2002-2003-ban ... tanácsadója volt, olyan hamis színben tüntettük fel, hogy ez a minősége a pályázat benyújtásakor vagy elbírálásakor is fennállt volna.”

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II. rendű felperesi képviselőnek 20.000 forint perköltséget.

Az ezt meghaladó keresetet elutasította és a le nem rótt illetékről úgy rendelkezett, hogy abból az I-II. rendű felperesek egyenként 3.000-3.000 forintot, a II. rendű alperes pedig 21.000 forintot köteles a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány 2. § (1), 8. § (1), 61. § (1)-(2) bekezdését, a sajtószabadságról és a média tartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 4. § (1) és (3) bekezdését, 10. §-át, 13. § (1)-(2) bekezdését, 12. § (1) bekezdését, 16. és 18. §-át, a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalását, a Ptk. 85. § (1) bekezdését, a PK. 13. és 14. számú állásfoglalását, az Alkotmánybíróság 30/1992.(V. 26.) AB számú határozatát, a 36/1994.(VI. 24.) AB számú határozatát és azok indokolását, a Pp. 3. § (5) bekezdését, a 4. § (1) bekezdését, a 163. §-át, a 164. § (1) bekezdését és a 206. § (1) bekezdését.

A 89 millió forintos és a 180 millió forintos kifizetésre vonatkozó állítások tekintetében rögzítette, hogy az alperesek állításaik valóságtartalmát, tehát a felpereseknek az adott pályázatokban való részvételét, illetve a részükre történt kifizetés tényét nem igazolták, ezért e körben a helyreigazítást az elsőfokú bíróság elrendelte.

A 4 és 8 millió forintos teljesítésekre vonatkozó kereseti kérelemnek részben adott helyt.

A helyreigazítás keretében rögzítette, hogy a kifizetésekre vonatkozó állítás valós tény, ugyanakkor az összecszerűség értelmezéséhez feltétlenül szükséges annak közlése is, hogy ez egy több éves munka díjazását jelentette. Ennek elmaradása miatt az alperesek helyreigazításra kötelesek.

Elutasította ugyanakkor az elsőfokú bíróság a keresetnek azt a részét, amely arra vonatkozott, hogy ez az összeg mennyiben áll arányban a felperesek munkavégzésével, illetve, hogy a díjazás alacsonynak tekinthető-e. A kutatások értékéről, a munka elvégzésének tényéről és a minőségéről az elsőfokú bíróság nem foglalt állást, mert nem tartozik a bíróság kompetenciájában annak értékelése,

hogyan az összecszerűség a filozófiai kutatások tekintetében megfelelő volt-e vagy sem.

A II. rendű felperes keresetében azt is kifogásolta, hogy azt a tényt, miszerint 2002-2003-ban ... akkori oktatási miniszter tanácsadója volt olyan hamis színben tüntették fel, hogy ennek szerepe lenne a pályázaton elért sikerében.

E körben is elrendelte az elsőfokú bíróság a helyreigazítást, mert a szövegösszefüggést értékelve megállapította, hogy az akkori liberális oktatási miniszterre utalás alkalmas volt arra, hogy a néző a II. rendű felperes tanácsadói minőségét a pályázaton való nyertességgel kösse össze.

A perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség arányban határozott.

Az ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Kérték az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a kereset döntő részének elutasítását, a felperesek perköltségben való marasztalását.

Kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást feltárta, azonban a bizonyítékokat tévesen értelmezte és értékelte, így helytelen jogi következtetésre jutott.

A 89 millió, illetve a 180 millió juttatásokban való részesülésre vonatkozó megállapítást az alperesek jogorvoslati kérelemmel nem támadták, mivel az említett juttatásokra vonatkozó kijelentés tévesen került a szövegbe.

Megítélésük szerint a 4 millió forintos és a 8 millió forintos díjazásra vonatkozó közlés körében azonban tévesen értelmezte az elsőfokú bíróság a közlemény szövegét.

A műsor a pályázatok keretében kifizetett teljes összegről beszélt és megfelelt a valóságnak, valamint bizonyítást is nyert, hogy a pályázati eljárás keretében a felperesek részére a kifizetések megtörténtek, továbbá összecszerűségében is helytálló volt a közlés. Az átlagnéző értelmezésében pedig annak nincs érdemi jelentősége, hogy egy pályázat megvalósítása mennyi időtartamot vesz igénybe. Ennek egyébként a felperesek személyhez fűződő joga, társadalmi megítélése szempontjából nincs is jelentősége.

A II. rendű felperest az adásban az akkori liberális oktatási miniszter tanácsadójaként említették meg. A közzétett mondat nyelvtani értelmezéséből kitűnik, hogy nem állították, hogy a II. rendű felperes tanácsadói minősége kifejezetten a pályázat elnyerésének idején állt fenn, az pedig valós tény, hogy a pályázatok idején is regnáló oktatási miniszter mellett működött tanácsadóként.

Mindezek alapján kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, tekintve, hogy az elsőfokú bíróság a tényeket és bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, jogi következtetései, megállapításai helyesek, így döntése megalapozott, a jogszabályoknak mindenben megfelelő.

A 89 millió, illetve a 180 millió forintos támogatás körében megjegyezték, hogy kizárt az alperesi tévedés, mert a műsort a későbbiekben is változatlan tartalommal sugározták, ismételték, és ennek során a tévedés könnyen korrigálható lett volna.

A három éves kutató és alkotó munkával kapcsolatos díjazás körében utalt a tudósítás szövegére, mely szerint a NKTH 100 milliókat fizetett ki filozófusoknak. Itt a szövegkörnyezetet értelmezve a „kapott”, illetve „fizettek ki” szóhasználat is azt jelenti a tévénezők számára, hogy a felperesek munkavégzés nélkül jutottak ezekhez az összegekhez, ami hamis színben tünteti fel a valós tényeket.

Az alperesi tudósítás közli, hogy a II. rendű felperes, aki egyébként az oktatási miniszter tanácsadója volt a kérdéses időpontban 8 millió forintot, illetve 89 millió és 180 millió forint pályázati pénzt kapott. Az alperesi tudósítással érintett pályázatok benyújtása, illetve elbírálása idején a II. rendű felperes megbízatása már évek óta nem állt fenn. Ezen túlmenően a II. rendű felperes személyesen egyetlen pályázatot sem készített, egyetlen pályázatot sem nyújtott be az NKTH-hoz, illetve személyesen közvetlenül egyetlen pályázatot sem nyert el, személyesen támogatásban nem részesült. A pályázatok elbírálásában az oktatási miniszter nem vett részt, azokról független, szakmai zsűri döntött, amelynek tagjairól a pályázó szervezetek ismerettel nem rendelkeztek.

Az alperesek fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetése, az így meghozott döntése is helytálló, azzal a másodfokú bíróság teljes egészében egyetértett.

Az elsőfokú bíróság az alkalmazandó jogszabályokat teljes körűen - indokolásaikra is kiterjedően - részletesen ismertette, ezért azokra a másodfokú bíróság csak visszautal.

A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt azt hangsúlyozza, hogy a sajtó-helyreigazítási eljárás különleges személyiségvédelmi eszköz, amelynek alkalmazására csak a speciális szabályokban előírt módon és feltételek fennállása esetén van lehetőség. A 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság jogrendje elismeri és védi a sajtó szabadságát, míg a 10. § értelmében mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák, és a médiatartalom szolgáltatóinak a hiteles, gyors és pontos tájékoztatás a feladata [13. § (1) bekezdés]. Az Smtv. arról is rendelkezik, hogy tiszteletben kell tartani az emberi méltóságot, az emberi jogokat, a magánélet és más személyhez fűződő jogokat (Smtv. 14. §, 16. §, 18. §). A törvény 12. § (1) bekezdése alapján ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek, vagy való tényeket hamis színben tüntetnek fel, akkor az érintett követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállítása valótlan, illetve mely tényeket tüntet fel hamis színben, továbbá melyek a való tények.

A valótlan sajtóközleménnyel szembeni védelem független a sajtószerv vétlenségétől és a kifogásolt közlemény valóságtartalmáért a sajtószervet objektív felelősség terheli.

A Legfelsőbb Bíróság PK. 14. számú állásfoglalása értelmében a sajtóközlemény vitatott tényállításainak valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani.

A rendelkezésre álló adatok alapján a másodfokú bíróság is arra az álláspontra jutott, hogy a 89 millió forintos és a 180 millió forintos pályázati kifizetések tekintetében az alperesek az őket terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tettek eleget.

Az, hogy ilyen összegű pályázatok kiírására sor került még nem igazolja azt, hogy a pályázatban szereplő összegeket a felpereseknek kifizették. Ennek tényét az alperesek nem bizonyították, ezért a valótlan közlések miatt helyreigazításra kötelesek.

Egyetértett a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bírósággal abban is, hogy az MTA Filozófiai Kutató Intézet által elnyert pályázat során végzett három évnyi felperesi tevékenység bruttó díjazását az alperesek úgy tüntették fel, mintha a 4 millió és a 8 millió forintos kifizetéshez valós munkavégzés nélkül jutottak volna. Azonban ez nem egyösszegű kifizetés volt, illetve ahhoz a pályázók több éves munkavégzés ellenértékéként jutottak, így - bizonyítás hiányában - az alperesek állítása a valóságot hamis színben tüntette fel, ami miatt helyreigazításra kötelesek.

A kutatások minősítése, összegszerű értékelése körében hozott elsőfokú bírósági elutasító határozat fellebbezés hiányában nem képezte jelen jogorvoslati eljárás tárgyát.

A Fővárosi Ítélőtábla abban is osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, abban hogy a televíziós csatorna „...” című műsora - a szövegösszefüggéseket is figyelembe véve - egyértelműen azt a hamis látszatot keltette, mintha a II. rendű felperes korábbi tanácsadói minősége összefüggésbe hozható lenne a pályázatok elnyerésével.

E körben az alperesi sajtószervek az őket terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére sem okirati, sem egyéb bizonyítékokat nem terjesztettek elő.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az, hogy a II. rendű felperes korábban az oktatási miniszter tanácsadója volt még nem támasztja alá azt, hogy a pályázat elnyerését ez a minősége indokolta.

A Fővárosi Ítélőtábla kiemeli még azt is, hogy az alperesek fellebbezésükben olyan bizonyítékot, indokot nem terjesztettek elő, amit az elsőfokú bíróság ne bírált volna el, illetve nem hivatkoztak olyan okra, körülményre, ami indokolta volna az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását.

A Fővárosi Ítélőtábla mindezekre tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdése, valamint a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokaira utalással - helybenhagyta és a pervesztes alpereseket a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségek megfizetésére a Pp. 239. §-án keresztül

érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján kötelezte.

Budapest, 2011.augusztus 30.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő